

Binnen de vaste commissie voor Europese Zaken bestond bij een aantal fracties de behoefte om aan de Minister van Buitenlandse Zaken enkele vragen en opmerkingen voor te leggen met betrekking tot de geannoteerde agenda voor de videoconferentie van de leden van de Raad Algemene Zaken van 18 januari 2021 en de videoconferentie van de leden van de Europese Raad van 21 januari 2021

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Veldman

De adjunct-griffier van de vaste commissie voor Europese Zaken,
Buisman

Algemeen

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de videoconferentie van de leden van de Raad Algemene Zaken van 18 januari 2021 en de videoconferentie van de leden van de Europese Raad van 21 januari 2021. Zij hebben hierbij nog enkele vragen.

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de videoconferentie van de leden van de Raad Algemene Zaken van 18 januari 2021 en de videoconferentie van de leden van de Europese Raad van 21 januari 2021. Zij hebben hierbij nog enkele vragen.

De leden van de CDA-fractie willen dit schriftelijk overleg aangrijpen om geïnformeerd te worden over de voortgang van de Brexit en de daarbij gepaard gaande problemen. Tevens hebben deze leden vragen over de Conferentie over de Toekomst van Europa, de aanpak van de COVID-19-crisis en een vraag over de mogelijkheid om het Wereldkampioenschap ijshockey in Wit-Rusland te boycotten door de Europese Unie.

Ten eerste willen de leden van de CDA-fractie opmerken dat het weer gaat over twee informele vergaderingen waarbij geen agenda, geen notulen en geen besluitvorming voorzien zijn. Deze leden vragen het kabinet in beide vergaderingen er bij het Portugese Voorzitterschap op aan te dringen om transparantie in de Europese Raden te bevorderen en verzoeken het kabinet voorts eventuele afspraken tot besluitvorming, in bijvoorbeeld een schriftelijke procedure naar aanleiding van deze informele vergaderingen, expliciet en tijdig met de Kamer te delen.

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda. Hierover hebben zij nog enkele vragen.

De leden van de fractie van GroenLinks hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de videoconferentie van de leden van de Raad Algemene Zaken van 18 januari 2021 en de videoconferentie van de leden van de Europese Raad van 21 januari 2021. Zij hebben hierbij nog enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de videoconferentie van de leden van de Raad Algemene Zaken van 18 januari 2021 en de videoconferentie van de leden van de Europese Raad van 21 januari 2021. Zij hebben hierbij nog enkele vragen.

De leden van de ChristenUnie-fractie hebben kennisgenomen van de geannoteerde agenda voor de videoconferentie van de leden van de Raad Algemene Zaken van 18 januari 2021 en de videoconferentie van de leden van de Europese Raad van 21 januari 2021 en de Kabinetsappreciatie Commissie Werkprogramma 2021 en hebben hierover nog enkele vragen.

COVID-19

De leden van de VVD-fractie hechten eraan dat gezondheidszorg een nationale competentie is, en dat dit ook zo moet blijven. Maar gezien de ongekende schaal van de huidige coronacrisis is het wel van groot belang dat lidstaten nauw samenwerken en de Europese Commissie hierbij een actieve ondersteunende en coördinerende rol op zicht neemt. De leden van de VVD-fractie zijn dankbaar voor de onderlinge steun tussen lidstaten. Zo hebben Nederlandse patiënten gebruik mogen maken van de beschikbaarheid van Intensive Care (IC)-capaciteit in Duitsland en is het

verstandig om samen te werken bij de inkoop van vaccins of het zoveel mogelijk onderling afstemmen van beperkingen aan de grens.

De leden van de VVD-fractie lezen dat de huidige stand van zaken rondom de verschillende variaties van het coronavirus besproken gaan worden tijdens de komende Raad Algemene Zaken (RAZ). In hoeverre ziet het kabinet een rol weggelegd voor de Commissie in het coördineren van een Europese aanpak? In welke vorm zouden de lidstaten gezamenlijk kunnen optrekken om de verspreiding van bijvoorbeeld «de Britse variant» zo veel als mogelijk tegen te gaan? Worden de eerste *lessons learned* daarbij in overweging genomen? En zo ja, op welke manier?

Voorts lezen de leden van de VVD-fractie dat er tijdens de Raad Algemene Zaken gesproken gaat worden over «het tegengaan van de verspreiding van desinformatie over vaccins.» Betekent dit dat er vooral informatie zal worden gedeeld of voorziet het kabinet ook een concrete aanpak vanuit de Commissie? En zo ja, hoe gaat dat er uit zien?

De leden van de CDA-fractie constateren dat er vanuit Europese landen steeds meer kritiek komt op het regelen van nieuwe vaccins door de Europese Commissie. Brussel verwerpt deze kritiek en verwijt de nationale overheden juist gebrek aan samenwerking. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet of dit dispuut geagendeerd is voor de komende Raad Algemene Zaken, hoe deze onenigheid wordt opgelost en het belangrijkste, welke strategie de Europese Commissie aanhangt om meer nieuwe vaccins te verwerven. Voorts vragen deze leden het kabinet hoe de lidstaten en de Europese Commissie elkaar kunnen aanvullen en versterken in de werving van vaccins. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet hoe de Europese Unie dus gaat zorgen dat er meer vaccins beschikbaar komen.

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet hoe er op zeer korte termijn voor de hele Europese Unie een consistente strategie wordt ontwikkeld om de verspreiding van de Britse variant van het virus in te perken. Deze leden vragen het kabinet wat Nederland tijdens de Raad Algemene Zaken en tijdens de Raad hierover zal inbrengen. Daarbij vragen de leden in hoeverre de mogelijkheid op tafel ligt om grenzen tijdelijk te sluiten zoals dat ook het geval was in het voorjaar 2020. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet of het kabinet het uitgangspunt deelt dat de nood hoog is en er snel actie ondernomen moet worden en hoe dat valt te verenigen met informele raden waar geen beslissingen kunnen worden genomen.

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet of er gesproken wordt over uitbreiden van capaciteit en het mandaten van het Europees Medicijnagentschap (EMA) en het Europese Centrum voor Infectiebestrijding (ECDC) naar aanleiding van voorstellen van de Europese Commissie hierover en hoe hoog de urgentie hiervan is.

De leden van de CDA-fractie vragen de Minister en de premier nadere toelichting te vragen bij de Europese Commissie over de *alleingang* van Duitsland in het kopen van dertig miljoen extra vaccins, wat dit doet met de solidariteit van EU-samenwerking, welke formele en informele reactie de Europese Commissie heeft gegeven richting Duitsland en wat de beweegredenen van Duitsland zijn geweest om dit te doen.

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet of het klopt dat de Europese Commissie onderhandelingen voert met het Gamaleya Research Institute, de ontwikkelaar van het Sputnik V-vaccin uit Rusland.

Tevens vragen deze leden of de EU ook onderhandelt over het vaccin dat in China wordt gebruikt.

De vaccinovereenkomst met CureVac is vertrouwelijk ter inzage beschikbaar gemaakt voor Europarlementariërs. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet om via de Raad er bij de Europese Commissie op aan te dringen om de onderhandelingsdocumenten met de vaccin producenten vertrouwelijk te delen met nationale parlementen. De leden van de CDA-fractie vernemen graag van het kabinet hoe de overdracht van de inkoop van vaccins in juni 2020 verlopen is. Hoe en waarom hebben de nationale regeringen dit overgedragen aan de Europese Commissie en zijn alle bestelde vaccins ook overgenomen door de Unie. Voorts willen deze leden graag een lijst hebben, wanneer besluiten om vaccins te kopen zijn voorgelegd aan de Ministers en wanneer er wel en wanneer er niet ingestemd is met de inkoop en wat daarvoor de redenen waren. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet een lijst van al deze besluiten.

De leden van de D66-fractie zien dat sommige lidstaten, zoals Polen, individueel zijn begonnen met het vormgeven van vaccinatiebewijzen. Ook vliegtuigmaatschappijen geven aan te willen werken met dergelijke bewijzen. Commissievoorzitter Von der Leyen verwelkomde de Griekse oproep voor een gezamenlijke erkenning van een vaccinatiebewijs, zodat mensen die gevaccineerd zijn sneller vrij kunnen reizen. Andere lidstaten, waaronder Frankrijk, staan kritisch tegenover dit plan. Steunt het kabinet de Griekse oproep voor een gezamenlijke erkenning van vaccinatiebewijzen? Hoe garanderen we dat het vrij verkeer van personen niet belemmerd door een gefragmenteerde erkenning van vaccinatiebewijzen, zo vragen de leden van de D66-fractie? Verwacht het kabinet een voorstel van de Commissie hiertoe? Welke eisen moeten er volgens het kabinet worden gesteld aan een EU-breed vaccinatiebewijs? Hoe wordt de privacy van medische gegevens gewaarborgd? Welke autoriteiten zouden toegang moeten krijgen tot de gegevens? Wordt er nagedacht of de vrijheid van personenverkeer in het geding komt indien mensen (om wat voor een reden dan ook) niet gevaccineerd kunnen worden? De aan het woord zijnde leden horen graag van het kabinet of lidstaten van plan zijn vaccinatiestrategieën af te stemmen met elkaar? Er wordt over het algemeen gekozen voor ouderen en zorgmedewerkers maar we zien ook daar verschillen. Bijvoorbeeld Nederland die ouderen niet als allereerst vaccineert.

Momenteel kennen Denemarken, Duitsland en Oostenrijk vliegverboden voor Zuid-Afrika en het Verenigd Koninkrijk, maar vele andere landen niet, zo constateren de leden van de D66-fractie. Is het kabinet voornemens (voor te stellen) de reisbeperkingen van en naar het Schengengebied beter Europees te coördineren? Zowel voor inreizende EU-burgers als inreizende niet-EU-burgers die uitgezonderd zijn van het algemene inreisverbod. Acht het kabinet het ook noodzakelijk om op het gebied van reizen en quarantaineregels meer eensgezindheid te krijgen binnen Europa, zo vragen de leden van de D66-fractie. Zo zijn er voorbeelden van verschillen in de duur van de quarantaine en het wel of niet overhandigen van negatieve tests.

De leden van de fractie van GroenLinks hebben vragen over eerdere plannen om middels een «Inclusieve Vaccinatie Alliantie» van Duitsland, Frankrijk, Italië en Nederland COVID-19-vaccins beschikbaar te stellen voor ontwikkelingslanden. Zij vragen of het kabinet meer informatie heeft over deze reeds in april 2020 ingestelde ambitie en wat hiervan terecht is gekomen tot nu toe? Zij vragen zich tevens af wat het kabinet vindt van de appreciatie dat er geen mondiaal economisch herstel mogelijk is, zonder

dat ontwikkelingslanden tijdig deze vaccins ontvangen, en zijn benieuwd of het kabinet deze bevindingen wil delen tijdens de aankomende Raad Algemene Zaken op 18 januari?¹

De leden van de PvdA-fractie verwelkomen de inspanningen van de Europese Commissie en de lidstaten om zoveel samen te werken om nationale gezondheidszorgstelsels te versterken en de verspreiding van het virus tegen te gaan. In dat kader is het positief dat de Commissie namens lidstaten onderhandelt om op korte termijn meer vaccins voor de lidstaten ter beschikking te stellen. Op welke termijn krijgt Nederland beschikking over de extra vaccins die vallen onder de recent gesloten vaccinovereenkomsten? Kan het kabinet er daarnaast voor zorgen dat de reeds gesloten en toekomstige overeenkomsten ook ter inzage worden voorgelegd aan de Tweede Kamer?

Voor de leden van de PvdA-fractie staat voorop dat de vaccins voor iedereen toegankelijk en betaalbaar moeten zijn. Is het kabinet bereid om de toegankelijkheid en betaalbaarheid, ook voor lage- en middeninkomenslanden, van vaccins op de agenda te zetten? Heeft de Commissie bij het onderhandelen over de recente inkoop van vaccins ook onderhandeld, of de optie overwogen, om gebruik te maken van dwanglicenties? Zo niet, is het kabinet bereid om er bij de Commissie voor te pleiten dat er bindende afspraken worden gemaakt over het delen van octrooien van vaccins?

De leden van de ChristenUnie-fractie waarderen de inzet van de Commissie op het gebied van vaccinatiedeals en erkennen het belang van het akkoord met BioNTech-Pfizer over uitbreiding van de doses en daarnaast de gesprekken met Valneva. Het is positief dat na eerdere frictie over Europese vaccinaankopen de Commissie zich nu verzekerd heeft van genoeg doses om – naar eigen zeggen – 80% van de Europese bevolking te kunnen vaccineren. Tegelijkertijd lopen de lidstaten qua daadwerkelijke vaccinaties momenteel nog fors achter op bijvoorbeeld het Verenigd Koninkrijk (VK) en Israël. Wordt er ook Europees gesproken over lessen die daarvan geleerd kunnen worden? We weten dat de voorzitter van de Europese Commissie aangaf dat het de verwachting is dat voor zomer 2021 het grootste deel van de bevolking ingeënt moet kunnen zijn. Tegelijkertijd wordt het grootste deel van de 300 miljoen extra vaccins pas in de tweede helft van dit jaar geleverd. Kan het kabinet meer duidelijkheid geven over deze ambitie? Daarnaast zien we dat de vaccinatiebereidheid in Europa erg verschilt per lidstaat en bovendien in verschillende lidstaten daalt. Is dit onderdeel van de Europese politieke beraadslaging en hoe wordt hier op ingezet? Verder constateren deze leden dat er op 17 december 2020 Raadsconclusies zijn aangenomen over de *lessons learned* over COVID-19 in de gezondheidszorg. Zij zien het belang van verschillende aanbevelingen, bijvoorbeeld op het gebied van het aanbod van geneesmiddelen. Zij vragen het kabinet daarnaast om een appreciatie van thema vier voor de *lessons learned*: een sterkere rol van de Europese Unie in de mondiale volksgezondheid. Deelt het kabinet deze ambitie?

Prioriteiten EU-voorzitterschap Portugal (informatiepunt)

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de prioriteiten van het Portugese voorzitterschap en de bijbehorende vijf actielijnen. Wat de leden van de VVD-fractie betreft is het goed dat Portugal aanzet geeft tot een discussie over de open strategische autonomie van de EU, zeker in het licht van de coronacrisis. In de bredere

¹ The Economist, «Vaccinating the world, the great Task», 9 Januari 2021
<https://www.economist.com/briefing/2021/01/09/the-great-task>.

discussie onderstrepen de leden van de VVD-fractie het standpunt van het kabinet: het nastreven van autonomie moet voor de Unie geen doel op zich zijn, maar het is van belang dat de weerbaarheid wordt versterkt zodat Europa in staat is om zijn eigen publieke belangen te borgen en economisch concurrerend te blijven.

De leden van de VVD-fractie willen hier graag nogmaals benadrukken dat zij grote waarde hechten aan respect voor gedeelde waarden binnen de Europese Unie, zoals rechtsstatelijkheid. Zij zijn dan ook benieuwd op welke manier het Portugese voorzitterschap de implementatie van het rechtsstaatmechanisme gaat faciliteren en bevorderen. Hoe ziet het kabinet dit?

De leden van de D66-fractie horen graag hoe het kabinet staat tegenover het voornemen van het Portugese voorzitterschap om India als eerste te plaatsen op de lijst met partners van de Europese Unie. Welke gevolgen verwacht het kabinet hierdoor in de relatie tussen de Europese Unie en India?

De leden van de fractie van GroenLinks kijken uit naar de uitvoering van de prioriteiten die het Portugese voorzitterschap heeft opgesteld. Deze leden hebben met grote belangstelling kennisgenomen van de prioriteit *Green Europe: «Promoting the EU as a leader in climate action»* en de in dat kader geplande conferenties, en hebben hierover enkele vragen. Kan het kabinet toelichten welke rol Nederland voor deze prioriteit ziet weggelegd, met name op het gebied van biodiversiteit en de aankomende biodiversiteitsconferentie in Kunming, China van 17 tot 30 mei 2021?

De leden van de PvdA-fractie hebben kennisgenomen van de prioriteiten van het Portugese voorzitterschap voor het komende halfjaar. Het is positief dat het voorzitterschap zich middels een sociale EU-top op 7 mei 2021 richt op de sociale dimensie van Europa. Het is tijd dat gemeenschappelijke sociale ondergrenzen in Europa sociale dumping tegengaan. Op welke manier is het voorzitterschap van plan toe te werken naar deze top? Is het kabinet bereid om samen met Portugal op te trekken om tot afspraken te komen op het gebied van nul-urencontracten, hogere minimumlonen en meer betaalbare woningen?

Daarnaast verwelkomen de leden van de PvdA-fractie de focus van het voorzitterschap op het buitenlandbeleid van de Europese Unie. Op welke manier wordt de komende maanden de nieuwe Trans-Atlantische agenda met de nieuwe Amerikaanse president Joe Biden vormgegeven? Wat moeten volgens het kabinet prioriteiten zijn in de relatie tussen Europa en de Verenigde Staten (VS)? Ook is het positief dat het voorzitterschap een nieuwe agenda wil maken met landen in Afrika. De leden van de PvdA-fractie pleiten voor een gelijkwaardig en geopolitiek partnerschap met ons buurcontinent, waarbij er afspraken worden gemaakt over eerlijke handel, het tegengaan van belastingontwijking, klimaatverandering, veiligheid en gereguleerde migratie. Wat gaat het kabinet doen om de gelijkwaardige samenwerking met Afrikaanse landen te intensiveren en is de Minister daarnaast bereid om ervoor te pleiten dat de uitgestelde top tussen de EU en de Afrikaanse Unie (AU) zo snel mogelijk doorgang weet te vinden?

De leden van de PvdA-fractie zijn bezorgd over de implementatie van het nieuwe Europese migratiepact. Met name de aanhoudende humanitaire situatie op de Griekse eilanden blijft zeer schrijnend. Welke stappen zijn er sinds de presentatie van het migratiepact gezet om de onmenselijke omstandigheden in de opvangkampen te verbeteren? Wat gaat er de komende maanden op Europees niveau gebeuren om de intenties uit het

migratiepact te verwezenlijken? Is het kabinet bereid om namens Nederland ook zelf verantwoordelijkheid te nemen door een groter aantal kwetsbare mensen op korte termijn een veilig thuis in Nederland te bieden?

De leden van de fractie van de ChristenUnie constateren voorts dat Portugal op 1 januari 2021 het voorzitterschap van de Europese Unie heeft overgenomen van Duitsland. Zij hebben met interesse kennisgenomen van de prioriteiten tijdens dit voorzitterschap. Op welke manier zal Portugal (samen met de Europese Commissie) de implementatie van de nieuwe EU-meerjarenbegroting en het corona-herstelfonds, inclusief het rechtsstaatmechanisme, faciliteren en bevorderen? Hoe ziet het kabinet dit, en hoe gaat zij hier een bijdrage aan leveren?

Relatie Europese Unie – Verenigd Koninkrijk

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet of er al is overwogen om gebruik te maken van artikel X uit de Verzamelwet Brexit.

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet duidelijkheid te geven over de commotie die is ontstaan in de Britse media over Nederlandse douaniers die het vleesbeleg van de lunch van Britse vrachtwagenchauffeurs niet toelieten in de Europese Unie. Nederland zou uit het Brexit Adjustment Reserve (BAR) ruim 700 miljoen euro ontvangen, de leden van de CDA fractie vragen het kabinet dit te bevestigen, wanneer komt dat geld de Nederlandse kant op en op welke manier is dat gelabeld, wat komt er bij de visserijsector terecht?

Inwoners van de Europese Unie zouden vanaf oktober niet meer naar het Verenigd Koninkrijk kunnen met alleen een identiteitskaart. Dat melden Britse media. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet dit te bevestigen en via gewenste kanalen bij de Britten aan te geven dat dit niet wenselijk is.

Het koeriersbedrijf DPD zal voorlopig geen bestellingen via de weg meer uitvoeren tussen het Verenigd Koninkrijk en de Europese Unie, zo weten de leden van de CDA-fractie. Dat geldt ook voor bestellingen van en naar Ierland. Het bedrijf wijt dat aan de complexe procedures wegens de Brexit. Veel vrachtwagens die op weg zijn van het Verenigd Koninkrijk naar Frankrijk hebben niet het juiste papierwerk en worden daarom tegengehouden bij de grens of lopen vertraging op, zegt ferryorganisatie DFDS. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet dit te bevestigen en aan te geven of dat ook de dagelijkse praktijk in Nederland is. Tevens vragen deze leden het kabinet aan te geven of er meer bedrijven zijn die handel en contact met het Verenigd Koninkrijk zijn gestopt vanwege onduidelijkheden uit de Brexit deal.

De prijzen van vis die is gevangen in Schotland staan sterk onder druk vanwege grensvertragingen bij het transporteren naar de Europese Unie door de Brexit. Door bureaucratische rompslomp duurt het erg lang voordat de vis kan worden verkocht in de Europese Unie. De prijs van sommige visproducten is met 80 procent ingestort. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet dat te bevestigen en aan te geven in hoeverre dit gevolgen heeft voor Nederlandse bedrijven in de visverwerkende industrie. De Vissersbond roept de leden, die in Engelse wateren vissen of willen gaan vissen, op om kennis te nemen van de Britse voorschriften op het gebied van panelen en het feit dat er verschillen zijn met de Europese regels hiervoor. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet hoe de overheid deze vissers ondersteund in informatievoorziening over voorschriften en veranderende regelgeving die gelden in het

Verenigd Koninkrijk. Nederlandse vissers hadden nog geen groen licht om vanaf het nieuwe jaar in Britse wateren te vissen. Vanwege het Brexit-akkoord moest het Verenigd Koninkrijk visvergunningen afgeven en dat was nog niet gebeurd. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet hoe het staat met de afgifte van deze vergunningen.

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet aangaande de Brexit tenslotte een gedetailleerd verslag van de voortgang van de uitvoering van de toezeggingen uit het notaoverleg Brexit deal, en verzoeken het kabinet daarbij aan te geven welke van deze toezeggingen worden geadresseerd tijdens de aanstaande RAZ. Voorts vragen deze leden of het kabinet kan aangeven op welke manier er nu verder wordt onderhandeld tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk.

De leden van de D66-fractie hebben nog enkele vragen over de Brexit. Ten eerste vragen zij graag naar het Brexitfonds, dat Brexitschade zal vergoeden. Klopt het dat Nederland aanspraak kan maken op 757,4 miljoen euro in 2021? Kan het kabinet toelichten hoe dit geld besteed dient te worden? Hoe wordt het verdeeld over sectoren? Welke voorwaarden zijn daaraan verbonden? Steunt het kabinet de verdeling van het geld zoals die door de Commissie is voorgesteld? Wanneer zal dit geld uitgekeerd worden? Deze leden begrijpen dat het voorstel een voorstel van wet is. Kan het kabinet een inschatting maken van het krachtenveld in de Raad en de positie van het Europees Parlement? Verwacht het kabinet dat het bedrag van 757,4 miljoen euro voor dit jaar de uitkomst zal zijn? Kan het kabinet een tijdpad voor besluitvorming schetsen?

Verder vragen de leden van de D66-fractie graag een overzicht van «open eindjes» uit het recent bereikte akkoord. Op welke onderwerpen zijn de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk verplicht de komende jaren nog nieuwe afspraken te maken of basisafspraken nader uit te werken? Voorbeelden hiervan zijn Horizon Europe en financiële diensten. Kan het kabinet hiervan een overzicht met de Kamer delen? Wat is de Nederlandse inzet op die punten?

Ook vragen de leden van de D66-fractie graag naar de uitvoering van de moties die het lid Bouali heeft ingediend bij het notaoverleg over het handelsakkoord met het Verenigd Koninkrijk op 28 december 2020 over de volgende onderwerpen: samenwerking met het Verenigd Koninkrijk in buitenland- en veiligheidsbeleid, wederkerige afspraken met het Verenigd Koninkrijk over diensten en over de uitwisseling van studenten (Kamerstuk 35 393 nr. 25, Kamerstuk 35 393 nr. 26 en Kamerstuk 35 393 nr. 27). Kan het kabinet toelichten welke acties het onderneemt of zal ondernemen om deze aangenomen moties uit te voeren?

De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat er nog enige onduidelijkheden zijn rondom de Brexit-deal. De leden van de fractie van GroenLinks hopen dat er ruimte gezocht zal worden een ambitieuze samenwerking op het terrein van buitenlandbeleid van de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk vorm te geven en hebben daarover enkele vragen. De leden van de GroenLinks-fractie constateren dat ook het Portugese voorzitterschap van de Europese Unie aangeeft dat ze willen dat de samenwerking met Verenigd Koninkrijk «*as close as possible*» is. Kan het kabinet toelichten hoe het traject eruit ziet waarin de vormgeving van deze samenwerking besproken zal worden? Hoe schat het kabinet de bereidheid van de Britten in om ook zonder harde afspraken samen te werken met de EU op deze gebieden, en kan het kabinet hiervan enkele concrete voorbeelden geven?

Conferentie over de Toekomst van Europa (informatiepunt)

De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet wat de status is en de termijn tot het begin van de Conferentie over de Toekomst van Europa. Deze leden vragen het kabinet of er al teksten zijn van de gezamenlijke verklaring van de Raad, Europees Parlement en Commissie. Tevens vragen deze leden hoe het kabinet aankijkt tegen het idee van een roulerend voorzitterschap.

De leden van de D66-fractie zijn teleurgesteld over het feit dat er nog steeds geen akkoord is bereikt over de inhoud en de vormgeving van de Conferentie over de Toekomst van Europa. Wat de leden van de D66-fractie betreft is deze Conferentie nodig om eerste stappen te zetten om de Europese Unie democratisch te hervormen en daarbij burgers van alle lidstaten intensief te betrekken. De Unie is niet alleen een unie van staten, maar ook van burgers. Is het kabinet het eens met de aan het woord zijnde leden dat de vertraging die de Conferentie heeft opgelopen, ongewenst is? Klopt het dat de Raad, het Europees Parlement (EP) en de Commissie er niet uit komen vanwege onenigheid over wie de Conferentie moet voorzitten? Zijn er nog andere punten waarop de drie instellingen het niet eens zijn? Hoe zet het kabinet zich er voor in dat er snel een akkoord komt voor een ambitieuze conferentie? Kan hij afstand nemen van de woorden van de premier die de Conferentie gelijk stelde aan «eindeloos naar je eigen navel staren»? Ook vragen deze leden zich af hoe het kabinet Nederlandse burgers wil betrekken bij deze Conferentie?

Rechtsstaat

Het lid Groothuizen van de D66-fractie heeft samen met de leden Van Dam (CDA) en Buitenweg (GroenLinks) een motie ingediend (Kamerstuk 35 570 VI, nr. 58) – die de Kamer vervolgens heeft aangenomen – die het kabinet verzoekt te onderzoeken en de nodige voorbereidingen te treffen om, bij voorkeur in samenwerking met gelijkgezinde lidstaten, Polen voor het Hof van Justitie van de Europese Unie te dagen voor het niet-nakomen van een verplichting die krachtens de verdragen op Polen rust. Kan het kabinet toelichten hoe het kabinet deze motie uitvoert? Eerder stelde de premier dat de voorbereidingen gestart zijn. Kan het kabinet dit toelichten? Met welke lidstaten werkt Nederland samen? Wat is de planning, zo vragen deze leden?

EU-uitbreiding

De leden van de fractie van GroenLinks hebben ook enkele vragen met betrekking tot het uitbreidingsbeleid van Europese Unie. Deze leden lezen in het verslag van de Raad Algemene Zaken van 8 december 2020 dat één lidstaat niet kan instemmen met het onderhandelingsraamwerk voor Noord-Macedonië, laat staan voor Albanië. Zij vragen zich af welke lidstaat dit is en of er enig zicht is dat deze lidstaat zal bijdraaien bij het bereiken van consensus over deze belangrijke kwestie? De leden van de fractie van GroenLinks vragen zich af welke rol Nederland hierbij speelt en of het kabinet bereid is deze lidstaat richting een «akkoord» te bewegen? Deelt het kabinet met de leden van de GroenLinks-fractie dat het onwenselijk is dat deze onderhandelingen en het komen tot een onderhandelingsraamwerk verdere vertraging oploopt? Kan het kabinet ook een indicatie geven van hoeveel vertraging de onderhandelingen hierdoor oplopen? Kan het kabinet tot slot toelichten wat de consequenties zijn voor de toetredingsonderhandelingen als hierover geen overeenstemming wordt bereikt en hoe Noord-Macedonië en Albanië deze opstelling appreciëren, zo vragen de leden van de fractie van GroenLinks?

Commissiewerkprogramma / Overig

Naar aanleiding van de aangenomen motie (Kamerstuk 21 501-20, nr. 1627) van het lid Emiel van Dijk (PVV) over een krachtig statement tegen de provocatie betreffende de aangifte van de Turkse president Erdogan tegen de heer Wilders, zijn de leden van de PVV-fractie benieuwd naar de reactie van de overige lidstaten in de Raad. Hoe hebben de overige lidstaten gereageerd op de oproep van het kabinet om deze aangifte te verwerpen? Welke landen steunen deze oproep? Is de aangifte tegen de heer Wilders al van tafel? Zo nee, wanneer gaat dit alsnog gebeuren?

Op het moment dat president Erdogan met Turkije toenadering zoekt tot de Europese Unie, moet, wat de leden van de PVV-fractie betreft, eens en te meer duidelijk worden gemaakt dat het over en uit is met de pret. Turkije wordt nooit lid van de Europese Unie zolang Nederland lid is van de Unie. Is het kabinet bereid om nu eens en voor altijd deze duidelijkheid te geven aan de Turken en daarmee ook een eind te maken aan de grenzeloze stroom aan miljarden richting dat land? Kan het kabinet dit toezeggen? Zo nee, waarom niet, en wat gaat het kabinet dan wel verkondigen tijdens de informele en formele Raad betreffende Turkije? Wat wordt het standpunt van het kabinet? Mag Turkije wel of geen lid worden van de Europese Unie als het aan het Nederlandse kabinet ligt, zo vragen de leden van de PVV-fractie?

De leden van de PVV-fractie hebben met afgrijzen de kabinetsappreciatie op het werkprogramma van de Europese Commissie (Kamerstuk 22 112, nr. 2998) gelezen. Het kabinet is voorstander van de Europese Green Deal die ons vele miljarden euro's gaat kosten. Kan het kabinet aangeven wat bij benadering de kosten zijn voor Nederland van deze Europese Green Deal? Het kan toch niet zo zijn dat het kabinet staat te jubelen voor plannen, waarvan ze niet eens op de hoogte zijn wat de financiële consequenties voor de Nederlandse belastingbetalers zullen zijn, zo vragen de leden van de PVV-fractie. De leden van de PVV-fractie zijn hoe dan ook tegenstander van nog meer klimaatwaan en al helemaal als die Brusselse dictaten met zich meebrengen die de Nederlanders van hun zuurverdiende loon zullen ontdoen om deze linkse hobby te betalen.

De Europese Commissie heeft het in haar hoofd gehaald om een offensief te beginnen tegen de vrijheid van meningsuiting, zo constateren de leden van de PVV-fractie. Dit onder het mom van het bestrijden van «haat zaaien». De leden van de PVV-fractie leggen de grens bij aanzetten tot geweld. Onwelgevallige meningen, hoe onsmakelijk soms ook, dienen te worden beschermd, niet gecensureerd. We kunnen zien wat er momenteel in de Verenigde Staten gebeurt op het gebied van «het bestrijden van haat zaaien». Grote technologische bedrijven met *de facto* een monopolie op «het internet» zijn gaan bepalen welke meningen wel en niet zijn toegestaan, zo vinden de leden van de PVV-fractie. Zo mogen linkse oproepen tot geweld en antisemitisme gewoon blijven staan, terwijl conservatieve en non-conformistische meningen worden gecensureerd. De leden van de PVV-fractie zijn daarom ook van mening dat de Europese Unie ver weg moet blijven van ONZE vrijheid van meningsuiting en dat het laatste dat we nu kunnen gebruiken is (naast de Google's en Twitter's en Facebook's van deze wereld) een zoveelste politiek correcte gedachtenpolitie die gaat bepalen welke meningen wel en niet meer zijn toegelaten in de Europese Unie. Genoeg is genoeg, zo vinden de leden van de PVV-fractie. Kan het kabinet garanderen dat er niet zal worden getornd aan de vrijheid van meningsuiting en dat er onder geen beding meningen, hoe onwelgevallig dan ook, zullen worden gecensureerd, zo vragen deze leden?

Wit-Rusland zal van 21 mei tot 6 juni 2021 het Wereldkampioenschap ijshockey organiseren. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet in de Raad Algemene Zaken te adresseren dat de Europese Unie zich daar tegen uitspreken en de EU-lidstaten die mee zouden gaan doen oproepen dit toernooi te boycotten en daar eveneens voor te pleiten bij bondgenoten Verenigde Staten en Canada.

Tijdens de Europese Top op 8 december 2020 heeft Nederland op alle niveaus kraakhelder de boodschap richting Turkije overgebracht dat de vrijheid van meningsuiting van het grootste belang is in Nederland, zeker ook die van parlementariërs. Het kabinet heeft tijdens de Raad uitgesproken dat het onacceptabel is dat de Turkse president probeert de vrijheid van meningsuiting van Geert Wilders te beperken door tegen hem aangifte te doen. De leden van de CDA-fractie vragen het kabinet welke gevolgen uit deze adressering in de Raad zijn voortgevloeid, dus welke acties de Europese Unie inmiddels ondernomen heeft.

De leden van de ChristenUnie-fractie onderstrepen de kernprioriteiten vanuit het werkprogramma van de Europese Commissie. Het is goed om te constateren dat er specifieke aandacht is voor bijvoorbeeld de aanpak van mensenhandel en bestrijding van antisemitisme. Tegelijkertijd constateren zij in het programma en de kabinetsappreciatie weinig aandacht voor en ambitie op het gebied van de rechtsstaat. Kan het kabinet reflecteren op het belang hiervan – zeker met het oog op het streven naar «Een Unie van vitaliteit in een kwetsbare wereld»? Had dit thema niet een prominentere plek verdiend binnen bijvoorbeeld kernambitie 4) *Een sterker Europa in de wereld* en 6) *Een nieuwe impuls voor Europese democratie*, zo vragen deze leden?